

Čejková, Olga

**Mezinárodní konference "Jídlo a etika v kultuře a náboženství:
Historické, sociálněvědní a filosofické kontexty", 11.-12. června 2025,
Pardubice**

Religio. 2025, vol. 33, iss. 2, pp. 387-389

ISSN 1210-3640 (print); ISSN 2336-4475 (online)

Stable URL (DOI): <https://doi.org/10.5817/Rel2025-42046>

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/digilib.83232>

License: [CC BY-NC-ND 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Access Date: 10. 01. 2026

Version: 20260102

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Mezinárodní konference „Jídlo a etika v kultuře a náboženství: Historické, sociálněvědní a filosofické kontexty“, 11. – 12. června 2025, Pardubice

OLGA ČEJKOVÁ

Katedra filozofie a religionistiky, Fakulta filozofická, Univerzita Pardubice, Pardubice, Česko
• olga.cejkova@gmail.com • ORCID 0000-0003-3887-9690

Ve dnech 11. a 12. června 2025 proběhla v Pardubicích mezinárodní konference *Jídlo a etika v kultuře a náboženství: Historické, sociálně vědní a filosofické kontexty*¹, jež otevřela otázky etizace výživy člověka v dějinách i současnosti. Organizátorem byla sekce religionistiky Katedry filozofie a religionistiky Univerzity Pardubice. Akce se konala v areálu Automatických mlýnů Pardubice – národní kulturní památky od architekta Josefa Gočára, nově adaptované na kulturní a vzdělávací komplex.

Jídlo. Základní potřeba každého z nás je od samého počátku lidského rodu přirozeně spjatá s širokou kulturní produkcí. Jídlo bylo a je předmětem celé řady pravidel, zákazů, nařízení a intelektuálních reflexí. Kolem jídla byly a jsou budovány komplexní symbolické systémy, informující o fungování kosmu a roli člověka v něm. Jídlo se tak stává důležitým objektem zájmu náboženských a spirituálních tradic po celém světě. Tento biologický i kulturní význam stravování zapříčinil, že jídlo je i politickým a etickým tématem. Kdo má mít moc nad obživou, přípravou jídla i jeho konzumací? Jaké formy obživy a nakládání s jídlem jsou legitimní a etické, a které nikoli? Na tyto i jiné otázky spojené s etikou jídla dávají rozliční aktéři různé, i navzájem konfliktní odpovědi. Jejich odpovědi přitom nevznikají odděleně od širších kulturních kontextů i náboženských, sociálních, politických a filosofických pozic. Příspěvky přítomných badatelů se otázkami vztahu jídla a etiky zabývaly v široké paletě perspektiv jednotlivých oborů

Religio 33, no. 2 (2025): 387–389.

<https://doi.org/10.5817/Rel2025-42046>

This work can be used in accordance with the Creative Commons BY-NC-ND 4.0 International license terms and conditions (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

1 „Jídlo a etika v kultuře a náboženství: Historické, sociálněvědní a filosofické kontexty,“ *Mezinárodní konference*, online, přístupné z: <https://kfr.upce.cz/cs/pozvanka-jidlo-etika-v-kulture-nabozenstvi-historicke-socialnevedni-filosoficke-kontexty> (citováno 19. září 2025).

sociálních a humanitních věd. Příprava i konzumace potravin a jejich propojení se společenskými normami byly diskutovány z pozice religionistiky, historie, sociologie, antropologie, ale i filosofie či mediálních studií.

Program konference uvedla keynote přednáškou *Jídlo, náboženství a etika prizmatem kultury* Eva Ferrarová (Filozofická fakulta, Univerzita Karlova). Tato badatelka a vysokoškolská pedagožka je významnou průkopnicí tématu antropologie jídla v českém akademickém prostředí i popularizátorkou tématu směrem k veřejnosti.² Následoval přednáškový blok „Jídlo a sociální komunikace“, v rámci něhož byly předneseny příspěvky o spojitosti jídla a misijní strategie hnutí Haré Kršna (Olga Čejková, Filozofická fakulta, Univerzita Pardubice) a příspěvek z oblasti sociologie stárnutí *Potěšení z jídla starších mužů a žen v kontextu otázek autonomie a péče* (Marcela Petrová Kafková, Fakulta sociálních studií, Masarykova Univerzita). Blok „Jídlo, předsudky a násilí“ otevřel témata vampyrismu, amorálnosti a osobního osvobození v sinisterním milieu (Matouš Mokrý, FF UPCE) a zazněl také příspěvek Abrahama Maurera (FF UK) *Jídlo jako hranice: Vepřové, Židé a náboženská identita v křesťanském Španělsku*. Dále jsme se dotkli tématu speciesismu v zobrazování jídla v generativní AI (Martin Richter, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova) a filozofické reflexe etických aspektů živočišného průmyslu (Michal Milko). Program dne uzavřela prohlídka Automatických mlýnů, jakožto místa spojeného se základním potravinářským průmyslem, které spoluutvářelo urbanismus moderních Pardubic. Naším průvodcem byl historik František Radek Václavík (FF UPCE).

Čtvrtek otevřel panel „Etizace jídla v současných euro-amerických společnostech“ lehce provokativně pojatým příspěvkem *Žáby, psi, koně a GM: Alimentární tabu mezi etikou a politikou* (Tomáš Petrář, FF UPCE). Druhý příspěvek se zabýval otázkou pojetí zvěřiny jako etické potraviny v současné myslivosti (Olga Čejková, FF UPCE). Následoval mezinárodní panel vedený v angličtině „Zmocňování a etika jídla ve filosofii a sociálních vědách“, který uvedl dva příspěvky autorek z různých pracovišť: Filiz Kahraman (Department of Political Science, University of Toronto) – *Gendered Discourse of Ramadan: A Comparative Analysis of Male and Female Religious Leaders on YouTube* a Maria Cristina Clorinda Vendra (Filozofická fakulta, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně) – *Meat, Meet, Eat: The Moral Complexities of Compassion in Meat-Eating as a Matter of Interspecies Co-Habitation*. Konferenci uzavřel historický blok s příspěvkem Dalibora Antalíka *Hostina Aššurnasirpala II.: Komensalita, její propagandistický a právní aspekt v novoasyrské říši* a na samém závěru zazněl příspěvek Františka Novotného (FF UPCE) *Maso jíst, či nejíst? Alternativní stravovací etika a vrcholně středověká křesťanská heterodoxie*.

2 Z poslední doby lze zmínit publikaci Eva Ferrarová, *Jídlo pro radost: Proč jíme to, co jíme, a nejíme, co nejíme* (Edika, 2021).

Konference přinesla příležitost k setkání odborníků a odbornic napříč obory a pracovišti a vytvořila podmínky pro dynamickou mezioborovou diskusi. Přístupy svou různorodostí ukázaly, jak podstatné místo má jídlo a jeho etizace v lidské kulturní produkci a společnosti a také, že je toto téma inspirující pro interdisciplinární výzkum.